Mkemia Mkuu atoa matokeo samaki waliokufa ufukweni

Na Magnus Mahenge, Dodoma

UCHUNGUZI wa Mkemia Mkuu wa Serikali umebaini vifo vya samaki vilivyotokea katika ufukwe wa Aga Khan, Dar es Salaam havikutokana na kuwapo sumu kwenye maji katika eneo hilo.

Taarifa iliyolewa na Mkuu wa Kitengo cha Mawasiliano Serikali Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Edward Kondela kwa niaba ya Mkuu wa Kitendo cha Mawasiliano Serikalini jijini hapa jana ilieleza kuwa, samaki hao hawakuwa na sumu.

"Uchunguzi wa kitaalamu kuhusu uwapo wa viuatilifu, sumu zitokanazo na mimea na kemikali nyingine za viwandani uliofanywa na Mkemia Mkuu wa Serikali umeonesha kwamba hakukuwa na sumu katika samaki hao."

Kuhusu samaki wengi kuwa na midomo wazi na wengine kuwa na matamvua wazi, alisema uwezekano ni mkubwa kuwa walikufa kwa kukosa hewa ya oksijeni.

Uchunguzi wa samaki hao ulifanyika baada ya Julai 21 mwaka huu kuonekana samaki wengi wakiwa wamekufa na kuzagaa katika ufukwe uliopo kati ya Hospitali ya Aghakhan na Ocean Road, jijini Dar es Salaam.

Maofisa uvuvi wa Halmashauri ya Jiji la Dar es Salaam waliwazuia wananchi kuchukua samaki hao kama kitoweo na kuzuia uingizaji wa samaki hao katika Soko la Magogoni Feri kutokana na kutojulikana kilichowaua.

Pia maofisa hao walichukua sampuli za samaki hao kwa ajili ya kufanya uchunguzi za kimaabara na kilogramu 156 zilizobaki kuteketezwa.

Maabara ya Taasisi ya Utafiti wa Uvuvi Tanzania (Tafiri) ilifanya uchunguzi katika maeneo makuu matatu, utambuzi wa aina za samaki waliokufa, ukubwa wao, aina ya vyakula ndani ya matumbo na muonekano wa hali ya nje ya samaki.

Pia Maabara ya Taifa ya Uvuvi, Dar es Salaam ilifanya uchunguzi wa maji kuangalia vimelea vyenye sumu.

Pia Maabara ya Mkemia Mkuu wa Serikali ilifanya uchunguzi wa viuatilifu, sumu zitokanazo na mimea na kemikali nyingine za viwandani.

Matokeo ya uchunguzi huo ulihusisha aina tisa za samaki, kui, mkizi, janja, tambanji, chaa, kuku bahari, kolekole pandu, kaa, kambamiti na kambakochi.

Habari Leo Uk.8, Julai 29,2021

Scanned with CamScanner

MAZINGIRA

ULIVYO UTAJIRI WA MAJI MWANZA...

Mtafiti aanika Ziwa Victoria limejaa tani 150 za plastiki, nywele za saluni

- Samaki asilimia 20 wamememeza plastiki
- Wakubwa na wadogo wamezana balaa

Na Anthony Gervas, Mwanza

ZIWA Victoria ni moja ya vyanzo muhimu kiuchumi na biashara katika jiji la Mwanza. Pia, ni kituo nyeti cha uwekezaji katika Kanda ya Ziwa.

Unapotaja utalii, ziwa hilo ni kivutio kikubwa cha wageni wanaoingia jijini humo, penye mandhari ya kipekee kuanzia yanayotajwa kila siku: milima yenye miamba ya mawe makubwa, visiwa mbalimbali vinavyotumika kwa makazi ya watu na shughuli za uvuvi.

Humohumo ziwani, kuna utajiri mwingine unaobeba mazingira na uchumi. Hao ni samaki wa aina mbalimbali wakiwamo sangara na sato, wanyama kama kiboko na mamba, wenye sifa kuishi majini na nchi kavu.

Ziwa hilo hadi sasa linakabiliwa na uchafuzi mkubwa wa mazingira ndani ya ya maji, kutoka watumiaji wakuu walioko jirani na Ziwa.

Uchafu plastiki katika Ziwa Victoria, jijini Mwanza. PICHA: ANTHONY GERVAS.

MWANAZUONI WA UDSM

Mhadhiri Msaidizi wa Chuo Kikuu cha Dar-es salaam,(UDSM) Bahati Mayoma, anaeleza uchafuzi wa mazingira uliopo sasa kuwa mkubwa unaoweza kuhatarisha afya na maisha ya watu wanaotumia maji hayo au huduma zake, ikiwamo kupata magonjwa kama vile kansa, kwa kurejea utafiti uliofanywa.

Mayoma anayefanya utafiti, anataja kubaini kuwa chini ya ziwa hilo kumegubikwa na vipande vidogo vya chupa za plastiki zilizozama majini na kusambaa ziwani kote, hata zikatengeneza sakafu ya taka hizo, pamoja na nyavu za kuvua samaki, kama vile makokolo.

Mwanazuoni huyo, anasema utafiti wake wa uchafuzi wa mazingira ya ziwa hilo unaokadiriwa ifikapo mwaka 2050 kama hakuna hatua ya udhibiti, uzalishaji taka za plastiki utaongezeka zaidi.

Anasema, utafiti unaonyesha hivi sasa kuwa taka za vipande vya plastiki vilivyozama na zilizosambaa chini ya maji ni zaidi ya tani 150, ambazo madhara yake ni makubwa kwa afya na maisha ya binadamu wanaotumia huduma ya maji hayo na viumbe vilivyomo kama samaki.

Mayoma anasimulia kuwa, nyavu za kuvulia samaki na makokolo zinazotelekezwa na wavuvi zinapokuwa chakavu baada ya kutumika, huzama chini ya maji na kuungana na taka za vipande vya chupa za plastiki na kutengeneza sakafu ya taka hatarishi kwa afya na maisha ya watu.

"Kuna taka za vipande vidogo vidogo vya plastiki vimezama chini ya ziwa victoria na kusambaa na zingine kuelea juu ya maji, nyavu za kuvulia samaki na makokolo zinazotelekezwa na wavuvi baada ya kuchakaa na kuzama chini, hivyo vyote vimegeuza chini ya ziwa (Victoria) kuwamo sakafu ya taka," anaeleza Mayoma.

Kiuchumi, inaelezwa zaidi ya watu milioni 30 wananufaika moja kwa moja na vyanzo vya maji, zikiwamo maziwa makuu.

Anasema, utafiti uliofanyika mwaka 2014 iligundua asilimia 95 katika Ziwa Victoria kuna taka za aina hizo na mwaka 2015 utafiti mwingine nao uligundua samaki waliomo wastani wa mmoja kati ya watano wanabainika kumeza vipande hivyo vya plastiki.

Mayoma anasema, ni uchafuzi wa mazingira unaosababishwa pia na wingi wa kazi Kanda ya Ziwa, akitahadharisha madhara ya plastiki huwa hayashi na zina uwezo wa kudumu miaka 100, iwapo zitatasambazwa ovyo.

Hadi sasa kuna mkakati kitaifa wa kupunguza matumizi yasiyokuwa endelevu katika bidhaa za plastiki. Ni hali inayotajwa kupunguza zaidi uchafuzi wa mazingira.

Nchini, utafiti unaonyesha bidhaa nyingi za plastiki na nyavu za kuvua samaki na makokolo hazielei juu ya maji Ziwa Victoria, bali zinazama.

Katika utafiti mwingine uliofanywa na mtaalamu huyo, umegundua samaki aina ya sangara kila siku wanameza samaki wadogo saba aina ya furu, ambao ni jamii ya sato na kusababisha upungufu wa samaki aina hiyo kwa watumiaji wake.

"Kuna taka za vipande vidogo vidogo vya plastiki vimezama chini ya ziwa victoria na kusambaa na zingine kuelea juu ya maji, nyavu za kuvulia samaki na makokolo zinazotelekezwa na wavuvi baada ya kuchakaa na kuzama chini, hivyo vyote vimegeuza chini ya ziwa (Victoria) kuwamo sakafu ya taka," anaeleza Mayoma.

MBINU MBADALA ZILIVYO

Mtafiti Mayoma anataja mbinu mbadala au teknolojia inayoweza kutumika kupunguza uchafuzi wa mazingira ziwani humo au usambaaji wa taka hizo, ni pale wenye viwanda vikubwa na vidogo wanaofanya ubunifu wa kuzalisha upya bidhaa zingine za plastiki zinazotumika mbadala wa kuzitupa.

Anatoa mfano, viwanda vinavyozalisha chupa za maji na juisi za plastiki Kanda ya Ziwa ni vingi na vinatakiwa kuwa na ubunifu mbadala wa kutengeneza malighafi mpya pindi zinapomaliza matumizi ya awali, ili kuongeza uchumi na faida kwa umma.

Mbinu nyingine ni watoto kufundishwa usafi wa mazingira, waweze kuepuka utupaji ovyo wa taka, kupitia wadau wa mazingira wanaposhirikiana na serikali na taasisi za kiraia, wameshaanzisha kampeni ya usafi wa mazingira nchini.

Anataja njia nyingine ni kuelimisha wananchi kuhusu madhara ya utupaji ovyo taka na kusimamia sheria, miongozo ya kudhibiti hali uchafuzi huo, na Ziwa Victoria linategemewa kiuchumi, kibiashara kwa karibu hasa na majirani wa Afrika Mashariki wanaopakana nao.

Mayoma anasema Tanzania inajaribu kuzuia taka kuingizwa katika ziwa hilo kupitia mito, hali kadhalika kuna uchafuzi unaotokea kwa majirani wanaopakana na Ziwa Victoria.

Hadi sasa Tanzania inamiliki asilimia 51 ya Ziwa Victoria [illegible] ukanda wake uliko katika [illegible] Mashariki na kwamba [illegible] kinara wa rekodi ya utupaji [illegible]

UCHAFU NYWELE

Hali kadhalika, wadau wa [illegible] gira na uvuvi wanadai nywele [illegible] dia za wanawake [illegible] wigi zinapomaliza muda [illegible] mika hutupwa ovyo katika [illegible] mbalimbali kisha husafirishwa [illegible] vyanzo vya maji hadi ziwani.

Nywele za kawaida [illegible] nyolewa hupelekwa [illegible] tupwa kwenye vyanzo vya maji [illegible] baadaye husafirishwa na maji [illegible] ziwani humo, zinazodaiwa [illegible] hisi kuoza, pia ni hatari kwa afya [illegible] binadamu anayetumia huduma [illegible] maji hayo.

Mkazi Juvenali Marago, [illegible] mamlaka ya usafi wa mazingira [illegible] kuhakikisha taratibu za [illegible] zinafuatwa kudhibiti utupaji [illegible] nywele za binadamu ziwani [illegible] vitu visivyooza kirahisi.

"Nywele zinazonyolewa [illegible] adamu hutupwa ovyo kwenye [illegible] zo vya maji, kama vile [illegible] ambazo haziwezi kuoza [illegible] mingi, husambaa kisha [illegible] na maji hadi ziwani," anasema.

Mdau huyo wa uvuvi [illegible] wapo zana za nyavu na [illegible] kutumika vibaya katika [illegible] ja na kutelekezwa na wavuvi [illegible] pale nyenzo hizo zinapo[illegible]

Scanned with CamScanner

KANDA YA ZIWA

420>> Idadi ya nyavu na makokoro ambayo thamani yake ha

Wavuvi haramu Muleba kukiona cha mtema kuni

NA PETER KATULANDA, *Muleba*

MKUU wa Wilaya ya Muleba, Toba Ngumila, amewaonya watu wanaojihusisha na uvuvi haramu katika Ziwa Victoria wilayani humo, watachukuliwa hatua za kisheria.

Amesema uvuvi haramu haukubaliki kokote nchini ikiwemo wilaya ya Muleba kwa sababu, mbali ya kutishia kutoweka kwa zao la samaki, unazorotesha uchumi wa taifa na kuwakosesha fursa za ajira wananchi wengi wanaotegemea ustawi wa ziwa hilo.

Ngumila alitoa onyo hiyo wiki hii, wakati wa ziara yake ya kikazi katika Mwalo wa Magarini, Kjiji cha Katembe, Kata ya Nyakabango, wilayani humo.

Akiwa wilayani humo, Mkuu wa Wilaya huyo, aliagiza makokolo 420 yaliyokamatwa katika operesheni za uvuvi haramu yateketezwe haraka kwa moto ili yasiibiwe na kurudi kutumika tena ziwani.

Alieleza kuwa tangu Aprili, mwaka huu hadi mwezi huu, uvuvi wa zana haramu zikiwemo nyavu za timba na makokolo wilayani Muleba, umeshamili na tayari nyavu 420 zimekamatwa na vikosi mbalimbali vya doria kwa kushirikiana na viongozi wa maeneo husika.

"Tulijenga mwalo huu wa Magarini Katembe ili wafanyabiashara kutoka maeneo mbalimbali wachukue samaki hapa. Hivyo mimi kama Mkuu wa Wilaya hii siko tayari hata kidogo kuona uvuvi haramu unaendelea kwa namna yoyote ile na mjue jambo hili halikubaliki usiku na mchana Muleba na popote nchini," alieleza

Ngumila aliwataka maofisa uvuvi wa wilaya wote wasikae maofisini, wapambane na uvuvi haramu majini na kumuagiza Mtendaji wa Kata ya Nyakabango Ulimwengu Richard kwa kushirikiana na idara na vyombo husika wachome nyavu haramu 420 zilizohifadhiwa katika ghala la Katembe ili zisiibwe na kurudi kutumiwa katika uvuvi haramu.

Kwa mujibu wa Mtendaji Richard, kati ya nyavu hizo na makokoro 420 ambazo thamani yake haikutajwa, baadhi zimekaa takribani miezi sita katika ghala hilo na kati yake kokolo 122 zimekamatwa na uongozi wa Kata hiyo kwa kushirikiana na BMU ya mwalo wa Magarini kati ya Aprili na Julai, mwaka huu.

Awali, akitoa taarifa ya mwalo huo kwa Ngumila, Kaimu Ofisa Uvuvi wa Wilaya ya Muleba, Maengo Nchimani, alisema mwalo huo ambao ni miongoni mwa mialo mitatu inayofadhiliwa na Umoja wa Ulaya (EU), ulijengwa mwaka 2018 kwa thamani ya sh. 31,182,000 zilizotokana na mapato ya ndani ya Halmashauri ya wilaya hiyo.

Scanned with CamScanner